

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Kvinnlig sexualitet och identitet i "Pyrrhussegrar"

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

"Kulturhistoriska perspektiv, litteraturens och konstens betydelse för människors uppfattningar och värderingar."

"Litteraturhistoriska och litteraturvetenskapliga begrepp, teorier och metoder."

Betygskriterium (E)

"Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande."

"Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa."

[Lgr 22, Svenska, Åk. 1-3]

Lärlarleda instruktioner

1. Introduktion till novellen "Pyrrhussegrar" (10 min)

- Presentera Mathilda Malling och hennes verk.
- Diskutera novellens historiska och kulturella kontext.
- Förklara betydelsen av pseudonymen Stella Kleve.
- Ge en översikt av novellens handling och teman.

2. Analys av kvinnlig sexualitet (15 min)

- Diskutera hur kvinnlig sexualitet framställs i novellen.
- Jämför med andra verk från samma tid.
- Utforska hur samhället såg på kvinnlig sexualitet under 1800-talet.
- Identifiera specifika exempel från texten.

3. Kreativ skrivuppgift (15 min)

- Eleverna får skriva en egen kort novell eller scen som utforskar temana av sexualitet och identitet.
- Ge exempel på stil och ton från "Pyrrhussegrar".
- Diskutera vikten av att uttrycka sig fritt och ärligt.
- Dela med sig av sina texter i små grupper.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Diskutera vad eleverna har lärt sig om kvinnlig sexualitet och identitet.
- Reflektera över hur detta tema är relevant idag.
- Sammanfatta huvudpunkterna i lektionen.
- Ge utrymme för frågor.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Kvinnlig sexualitet under 1800-talet.**

Det fanns starka normer och förväntningar kring kvinnors beteende och sexualitet. Många kvinnor kände sig tvungna att förneka sina egna lustar för att passa in i samhällets krav. Novellen belyser dessa konflikter och hur de påverkar en kvinnas liv.

- **Pseudonymitet i litteraturen.**

Användning av pseudonymer var vanligt bland kvinnliga författare för att undkomma fördomar och censur. Mallring valde att skriva under namnet Stella Kleve för att utforska känsliga ämnen utan att drabbas av negativa konsekvenser.

- **Samhälleliga normer och identitet.**

Identitet formas av samhällets förväntningar. I "Pyrrhussegrar" ser vi hur Märta Ulfklo kämpar med sin identitet i relation till sina begär och samhällets krav. Detta är centralt för att förstå både individens och kollektivets upplevelser.

- **Relationer mellan könen.**

Novellen ifrågasätter traditionella könsroller och presenterar män som objekt för kvinnlig åtrå, vilket var en radikal idé på den tiden. Detta öppnar för diskussion om maktbalanser i relationer.

- **Litterär analys och tolkning.**

Att kunna analysera och tolka litterära verk är en viktig del av kursen. Eleverna får öva på detta genom att diskutera och skriva om novellen, vilket stärker deras analytiska färdigheter.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Sexualitet	En individs sexuella dragning och begär, samt hur dessa uttrycks.	Härstammar från latin "sexualis", som betyder "hörande till kön."
Identitet	Hur en person uppfattar sig själv och sin plats i världen.	Från latin "identitas", som betyder "att vara densamma."
Pseudonym	Ett fiktivt namn som används av en författare istället för sitt riktiga namn.	Från grekiska "pseudōnymos", som betyder "falskt namn."
Normer	Regelverk som styr beteenden och förväntningar i ett samhälle.	Från latin "norma", som betyder "regel" eller "mönster."
Kontroversiell	Något som väcker starka känslor och diskussioner.	Från latin "controversialis", som betyder "att vända mot."

Diskussionsfrågor

- A. Hur påverkar samhällets normer en individs möjlighet att uttrycka sin sexualitet? Kan du ge exempel från både dåtiden och idag?
- B. Vilken roll spelar litteratur i att utmana eller bekräfta normer kring kön och sexualitet? Hur kan en novell som "Pyrrhussegrar" fortfarande vara relevant idag?
- C. Tänk på en situation där du har upplevt eller sett ett exempel på dubbelmoralen i hur män och kvinnor bedöms utifrån sina sexuella beteenden. Hur kan vi förändra dessa attityder?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppdrag att skapa en kort teaterpjäs baserad på temat i "Pyrrhussegrar". De ska välja ett specifikt ögonblick från novellen och gestalta hur Märta Ulfklo kan ha känt sig i dessa stunder. Grupperna ges 20 minuter att förbereda och sedan 30 minuter att framföra sina pjäser för klassen. Efter varje föreställning diskuteras de valda teman och känslor, vilket ger eleverna möjlighet att koppla litteraturen till sina egna livserfarenheter.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad handlar "Pyrrhussegrar" om?	En kvinnas kamp med sin sexualitet och identitet.

Fråga	Svar
2. Hur framställs kvinnlig sexualitet i novellen?	Den beskrivs som naturlig men förnekad.
3. Vilka normer utmanar novellen?	Normer kring kvinnors beteende och sexualitet.
4. Vad betyder pseudonym?	Ett fiktivt namn.
5. Hur relaterar novellen till dagens samhälle?	Den belyser fortfarande frågor om identitet och normer.
6. Vilken betydelse har litteratur för att förstå sexualitet?	Den kan utmana normer och ge perspektiv.
7. Vad är en kontroversiell fråga kring sexualitet idag?	Olika uppfattningar om könsroller och sexualitet.
8. Hur kan vi förändra attityder kring sexualitet i samhället?	Genom öppen dialog och utbildning.

Hemuppgift

Skriv en reflekterande text på 1-2 sidor där du analyserar hur kvinnlig sexualitet och identitet framställs i "Pyrrhussegrar". Diskutera också hur dessa teman kan relatera till din egen livserfarenhet eller till aktuella samhällsfrågor. Texten ska vara strukturerad med en inledning, huvuddel och avslutning. Använd exempel från novellen för att stödja dina tankar.

Citat

"Kvinnor är inte födda till att vara underkastade. De är födda till att vara fria." – Mary Wollstonecraft, 1792.

Detta citat knyter an till lektionen genom att understryka vikten av att kvinnor ska ha rätt att uttrycka sina egna begär och identiteter, vilket är centralt för både "Pyrrhussegrar" och moderna diskussioner om kvinnlig sexualitet.

Tags: [Lektion](#)